

# **Tallinna Sikupilli Lasteaia keskkonnaülevaatus 2021**

*Keskkonnaülevaatus teostati ajavahemikul november - detsember 2021.*

Tallinna Sikupilli Lasteaia käib 2021 aasta detsembri seisuga 128 last. Töötajaid on kokku 25.

Keskkonnaülevaatus teostati ajavahemikul november - detsember 2021.

Keskkonnaülevaatus dokument koosneb laste, personali ja lastevanemate küsitluste vastuste kokkuvõttest ja andmete analüüsist lasteaia kommunaalarvete põhjal. Sel aastal toimus küsimustele vastamine läbi veebi. Ankeetküsimustele vastas 5 lapsevanemat, 7 personaliliiget, 8 last.

## *I osa – küsitluste kokkuvõte*

### *LAPSED*

Vastajateks olid lapsed vanuses 6-7. Ankeedid sisaldasid kõiki Rohelise Kooli programmi valdkondi.

### **Info, teavitamine, kaasamine**

Enamus vastanud lastest (87,5%) lastest teab, et lasteaia on räägitud looduse- ja keskkonnateemadel.

### **Elurikkus, loodus, õueala**

Lapsed nimetasid 3 põhilist eset, mida on lasteaia hoovis näinud ja mis on mõeldud lindudele, loomadele. Need on: pesakastid, söögimajad, putukate hotellid.

Kõik lapsed teadsid, et igal rühmal on oma peenrakast.

Enamus lastest (87,5%) kinnitas, et on lasteaia hoovis õppinud ja loodust uurinud.

Kõik lapsed on märganud, et rühmatoas kasvab toalilli.

### **Kliimamuutused**

Enamus lastest (87,5%) arvasid, et inimene saab ise teha midagi sellist, et meil oleks maakeral hea elada.

### **Energia**

Lapsed nimetasid põhiliselt kolme võimalust, kuidas elektrit säästa: toast lahkudes kustutan tule, ei lase telekal niisama mängida kui keegi seda ei vaata, panen kraani kinni selleks ajaks kui pesen hambaid, lülitan patareiga mänguasja välja kui sellega enam ei mängi.

### **Globaalne kodakondsus**

Enamus lastest mäletas, et lasteaias on midagi uut teada saanud erinevatest maadest ja rahvastest. Enamus lapsi teadis, mis rahvusest nad on. Üks laps mainis, et on sakslane, kuna oskab natuke saksa keelt.

### **Tervis, heaolu, toit**

Põhilised liikumistegevused, mida lasteaias laste arvates teha saab, on jooksmine, kõndimine ja kiikumine.

Kõik lapsed kinnitasid, et nad oskavad käsi õigesti pesta ja et nad söövad lasteaias tervislikku toitu. Kõik lapsed on leidnud endale kellegi, kellega lasteaiast muredest rääkida. Kõige rohkem räägitakse muresid sõbrale, seejärel õpetajale.

### **Meri ja rannik**

Enamus lastest (75%) mäletas, et lasteaias on räägitud merest ja meres elavatest loomadest. Veelindude toitmise kohta arvasid pooled lapsed, et seda võib teha ja pooled, et seda ei tohi teha.

### **Prügi ja jäätmed**

Lapsed on lasteaia hoovis märganud põhiliselt kolme sorti prügikaste: vanapaber, olmejäätmed ja biojäätmed. Kaks last mainisid ka uut biojäätmete konteinerit Triibikut.

Enamus lastest (87,5%) arvas teadvat, mida teha, et tekis vähem prügi. Samuti arvasid enamus (75%) teadvat, miks prügi sorteeritakse.

### **Transport**

Enamus (75%) lastest arvasid, et hommikuti on lasteaia juures liiga palju autosid. Samas selgus, et 75% lastest tuleb lasteaeda just autoga.

### **Vesi**

Enamus lastest (75%) arvas teadvat, kust tuleb joogivesi.

Kõik lapsed kinnitasid, et teavad miks vihmavesi vajalik on.

## *PERSONAL*

### **Info, teavitamine ja kaasamine**

Kõik töötajad on teadlikud, et lasteaed kuulub RK programmi ja lasteaed väärtustab keskkonnahoidu. Samuti arvati, et majja sisenev külaline saab aru, et lasteaed on keskkonna suunitlusega.

### **Elurikkus, loodus, õueala**

Kõik vastajad kinnitasid, et oleme teinud erinevaid tegevusi õueala elurikkuse suurendamiseks.

Personali arvates on laste teadmised õuealal kasvavate taimede kohta erinevad (arvestada tuleb laste vanust, suurt liigirohkust jne).

Valdav osa vastajatest (71,4%) arvas, et Eesti taime- ja loomaliike on vaja lastele veel õpetada.

Toalilled kasvavad iga töötaja tööruumides.

### **Kliimamuutused**

Kõik vastajad oskasid nimetada ühte või mitut erinevat põhjust, mis toob kaasa kliimamuutusi. Need on näiteks: fossiilkütuste kasutamine energiatootmises, liigne transpordi kasutamine, looduslikud muutused maakeral.

Üle poolte vastajatest (57,1%) vastasid, et teavad, mida nad saaksid teha kliimamuutuste peatamiseks ja samas vajaksid nad ka lisateadmisi. 42,9% vastajatest aga ei teadnud, mida oleks neil endil ise vaja teha, et protsessi peatada.

### **Energia**

Kõik vastajad kinnitasid, et teavad, kuidas energiat säästa. Näiteks kõik kustutavad tuled ruumist lahkudes ja töölt lahkudes lülitavad seadmed vooluvõrgust välja.

### **Globaalne kodakondsus**

Enamus vastajatest (85,7%) kinnitasid, et tutvustavad lastele teiste rahvaste ja maade kombeid, muusikat, toite, muinasjutte.

Kõik vastajad on 100% kindlad, et on lasteaias loonud kiusamisvaba keskkonna ja kedagi ei halvustata tema rahvuse, kehalise eripära või mõne muu erinevuse tõttu.

### **Tervis, heaolu, toit**

Kõik vastajad kinnitasid, et on andnud oma panuse lastele tervislike toitumisharjumiste kujundamiseks.

Oma tervise hoidmisel personal loeb vastavasisulist kirjandust, toitutakse mitmekülgselt, käiakse jalutamas, harrastatakse aktiivset liikumist ja käiakse jalutamas.

### **Meri ja rannik**

Üle poolte vastanutest (57,1%) kasutab nõude pesemisel loodussäästlike puhastusvahendeid.

Kõik vastanud kinnitasid, et on lastele rääkinud veelindude toitmise kahjulikkusest.

### **Prügi ja jäätmed**

Kõik vastajad sorteerivad prügi. Endale mittevajalikud esemed viiakse uuskasutuskeskustesse või annetatakse abivajajatele.

Töötajad on omavahel arutlenud teema üle, kuidas tekiks vähem prügi.

„Teise ringi“ riideid ja jalanõusid kasutab 57,1% vastajatest.

### **Transport**

Valdav osa vastajatest (57,1%) tuleb tööle jalgsi ja vastajatest 85,7% on soovitanud kolleegidel või lapsevanematel liikuda rohkem jala.

### **Vesi**

Enamus vastajatest (85,7%) kasutab kraanivett säästlikult.

Kõik vastajad kinnitasid, et õppetöös kasutatakse vee- ja eluslooduse seoseid.

Kraanivett ja pudelivett tarbitakse ühepalju, vähesel määral ka kaevuvett.

## ***LAPSEVANEMAD***

### **Info, teavitamine ja kaasamine**

Enamus vastajatest (75%) teadis, et Sikupilli lasteaed osaleb Rohelise Kooli programmis.

Kõik vastajad kinnitasid, et lasteaed on keskkonnasõbralik ja et nende laps/lapsed mõistavad mõningaid keskkonnahoiu põhimõtteid.

### **Elurikkus, loodus, õueala**

Enamus vastajatest (75%) nõustus sellega, et lasteaed on teinud midagi, et suurendada lasteaia õuealal elurikkust. Üks vastaja arvas aga, et üha vähem on lastel ruumi liikuda ja joosta, sest liiga palju on põõsaid ja vaba mänguruumi ala väheneb.

Pooled vastanuist kinnitasid, et nende laps/lapsed teavad, mis puud ja taimed kasvavad lasteaia hoovis. Enamus vastanutest (75%) kinnitasid, et nende lapsel/lastel on piisavalt teadmisi Eesti taime- ja loomaliikidest.

### **Kliimamuutused**

Peamiste kliimamuutuste põhjustena toodi välja järgmised tegurid: fossiilkütuste kasutamine tootmises, metsade maharaiumine, soode/rabade kuivendamine, liigne transpordi rohkus, põllumajandus- loomakasvatus ning väetiste tootmine.

Pooled vastanuist teavad, mida saab ise teha, et peatada kliimamuutusi. Näitena toodi välja järgmisi võimalusi: prügi sorteerimine ja korjamine, sõita linnas võimalikult vähe autoga, ostame asju, mida vaja (tarbimine mõistlikult), liigume palju jala/rattaga, ei lase niisama veel joosta või tulel põleda, kui läheme kodunt pikemalt ära, keerame kütte madalamaks. sorteerime prügi, ostame otse talunikult/turult asju oma taarasse, vähem asjade ostmist, elektri ja vee säästmine, prügi sorteerimine.

### **Energia**

Kõik vastajad on teinud midagi, et säästa energiat ja kõik kustutavad tuled, kui ruumist lahkuvad.

### **Globaalne kodakondsus**

Kõik vastanud lapsevanemad on oma lastele tutvustanud teiste maade kombeid, muusikat, toite, muinasjutte jne.

Kõik lapsevanemad on selgitanud oma lapsele/lastele, et kedagi ei tohi halvustada tema päritolu, kehalise eripära või muude teistest inimestest erinevate omaduste tõttu. Samuti on lastele selgitatud, et rühmas ei tohi kedagi kiusata.

### **Tervis, heaolu, toit**

Kõik lapsevanemad on teinud midagi, et nende lapsed sööksid tervislikke toite.

Enda tervise ja pere tervise heaolu nimel on tehtud järgmisi tegevusi: mitmekülgne ja tervislik toitumine, aktiivne liikumine, värskes õhus jalutamine.

### **Meri ja rannik**

Aegunud ravimid viivad pooled vastanuist tagasi apteeki. Koristamisel ja nõude pesemisel kasutavad pooled vastanuist loodussäästlikke puhastusvahendeid.

Veelindude toitmise kahjulikkusest on lastele rääkinud pooled vastanuist.

## **Prügi ja jäätmed**

Erinevatest prügi sorteerimise võimalustest on kodudes olemas põhiliselt 3 erinevat prügikasti: olme, bio, vanapaber.

Oma perele mittevajalikud esemed viivad lapsevanemad taaskasutuskeskustesse, antakse abivajajatele või müüakse soovijatele edasi.

Kasutatud esemeid kasutavad meelsasti enamus vastajatest (75%).

## **Transport**

Enamus vastajatest (75%) toovad lapse/lapsed lasteaeda autoga. Ühistranspordi võimalusi kasutab meelsasti vaid 25% vastajatest.

## **Vesi**

Kõik vastajad kasutavad kraanivett säästlikult ja enamus eelistab joogiveena kasutada kraanivett (75%).

## *II osa – Ülevaade kuludest lasteaia kommunaalarvete põhjal*

### **Küttekulu – kuluühik Mwh**

|      |             |
|------|-------------|
| 2014 | 173,63 Mwh  |
| 2015 | 157, 05 Mwh |
| 2016 | 168,29 Mwh  |
| 2017 | 141,56 Mwh  |
| 2018 | 143,71 Mwh  |
| 2019 | 139,27 Mwh  |
| 2020 | 136,17 Mwh  |
| 2021 | 160,39 Mwh  |

### **Veekulu - kuluühik m<sup>3</sup>**

|      |        |
|------|--------|
| 2014 | 829 m3 |
| 2015 | 798 m3 |
| 2016 | 899 m3 |
| 2017 | 866 m3 |
| 2018 | 899 m3 |
| 2019 | 870 m3 |
| 2020 | 774 m3 |
| 2021 | 928 m3 |

#### **Elekter – kuluühik kWh**

|      |            |
|------|------------|
| 2014 | 22 165 kwh |
| 2015 | 22 273 kwh |
| 2016 | 22 870 kwh |
| 2017 | 23 141 kwh |
| 2018 | 22 875 kwh |
| 2019 | 23875 kwh  |
| 2020 | 21136 kwh  |
| 2021 | 20490 kwh  |